

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 5C/46/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8511201640
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Judita Dubjelová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2015:8511201640.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Juditou Dubjelovou v právnej veci navrhovateľky W. Z., nar. X.X.XXXX, bytom K. R. N. XXX, právne zastúpenej JUDr. Martou Konkoľovou, advokátkou AK, jarmočná 79, Stará Ľubovňa proti odporcom 1/ S. J., nar. XX.X.XXXX, bytom K. R. N. - J. XXX, zastúpený právnu zástupkyňou JUDr. Vierou Komanovou, advokátkou AK, ul. 17. Novembra 31, Stará Ľubovňa 2/ K. A., nar. XX.X.XXXX, bytom K. R. N., N. XXX, zastúpenej S. J., nar. XX.X.XXXX, bytom K. R. N. - J. XXX o určenie vlastníckeho práva takto

rozhodol:

Súd u r č u j e, že vlastníčkou parcely KN-C XXX/X - zastavané plochy a nádvoría, o výmere 55 m² v katastrálnom území K. R. N. je W. Z., rod. U., nar. X.X.XXXX, r.č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom K. R. N. č. XXX, štátna občianka SR tak, ako je zakreslený v geometrickom pláne alebo podľa geometrického plánu č. 66/2012 zo dňa 1.6.2012, vypracovaného geodéziou OM Ing. Oľga Mlynarčíková, Krátka 21, 059 01 Spišská Belá, ktorý je súčasťou tohto rozsudku.

O trovách konania bude r o z h o d n u t é po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľka prostredníctvom právnej zástupkyne podala dňa 31.7.2008 návrh proti odporcom - 1/ S. J., nar. XX.X.XXXX a manželke 2/ O. J., obidvaja bytom K. R. N. - J. o určenie hranice medzi pozemkami parc. č. XXX, XXX,

XXX, XXX, XXX, XXX, XXX na LV XXX a pozemkami parc. č. XXX/X, XXX, XXX, XXX/X na LV XXX tak, ako budú vyhotovené v znaleckom posudku znalca z odboru geodézie, ktorý odôvodnila tým, že je výlučnou vlastníčkou parcel - KN č. XXX,XXX, XXX,XXX,XXX,XXX na LV XXX k.ú. K. R. N. a odporcovia sú vlastníkami parcel- KN č. XXX/X,XXX,XXX, XXX/X na LV XXX k.ú. K. R. N.. Okrem iného uviedla, že si odporcovia pred notárom osvedčili dňa 19.2.2008 vyhlásením o vydržaní aj parcelu č. XXX/X o výmere 86 m², čím jej znemožnili prístup na pozemky v jej výlučnom vlastníctve a robia jej a jej rodinným príslušníkom nepríjemnosti. Od roku 1996 odporcovia začali protiprávne užívať niektoré časti pozemku v jej vlastníctve, preto sa rozhodla pozemok oplotiť na základe GP vypracovaného v roku 1995. Toto konanie sa viedlo pred tunajším súdom pod sp. zn. 5C/180/2008.

Súd poučil účastníkov konania o ich procesných právach a povinnostiach.

Odporcovia v I. a 2. rade s návrhom nesúhlasili, tvrdili, že navrhovateľka nerešpektuje stav, ktorý bol predtým dohodnutý.

Navrhovateľka podaním doručeným súdu dňa 5.10.2009 žiadala pripustiť zmenu návrhu o ďalší výrok, a to, že je výlučnou vlastníčkou parcely KN-C XXX/X o výmere 86 m² na LV XXX v k. ú. K. R. N.. Súd uznesením č.k. 5C/180/2008-181 zo dňa 21.10.2009 pripustil navrhovanú zmenu návrhu (čl.181 spisu), keďže výsledky doterajšieho konania mohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu.

V priebehu konania dňa XX.X.XXXX zomrela odporkyňa v 2. rade O. J.. Súd v zmysle § 107 ods. 3 O.s.p. pokračoval v konaní s jej právnymi nástupcami, deťmi, označenými ako odporcovia v 2. až 7. rade

- U. J., O. A., K. A., F. J., S. J., S. J. (manžel S. J. vystupoval ako odporca v 1. rade). V dedičskom konaní sp. zn. 1D375/2009 nadobudol podiel poručiťky na sporných pozemkoch S. J., nar. XX.X.XXXX. Súd po späťvzatí návrhu navrhovateľkou voči odporcom v 2. - 5. a 7. rade uznesením č. k. 5C180/2008- 300 zo dňa 20.10.2010 konanie voči odporcom v 2. - 5 a 7. rade zastavil a voči odporcovi v 1. / rade - S. J., nar. XX.X.XXXX (ďalej len S. J. staršiemu) a voči odporcovi v 6. rade S. J., nar. XX.X.XXXX, (ďalej len S. J. mladšiemu) vylúčil vec na samostatné konanie , ktoré sa vedie pod sp. zn. 5C/46/2011.

Po čiastočnom späťvzatí návrhu navrhovateľkou súd uznesením č.k. 5C/46/2011 - 260 zo dňa 24.1.2012 zastavil konanie v časti určenia hranice medzi parcelami, vlastnícky patriacimi navrhovateľke, číslo XXX, XXX, XXX, XXX, XXX na LV XXX k. ú. K. R. N. a parcelami, vlastnícky patriacimi odporcom, číslo XXX, XXX na LV XXX v k. ú. K. R. N.. Týmto uznesením súd tiež podľa § 95 ods. 2 O.s.p. nepripustil navrhovanú zmenu návrhu, a to rozšírenie návrhu, týkajúce sa určenia vlastníckeho práva navrhovateľke ku ďalšej parcele KNC XXX o výmere 7 m² na LV XXX k. ú. K. R. N., keďže výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu.

Po vykonaní ohliadky na mieste samom navrhovateľka predložila súdu GP č. 66/2012 vypracovaný Geodéziou O.M. Ing. Oľga Mlynarčíkovou, podľa ktorého z parcely KNC XXX/X bola vytvorená parcela KNC XXX/X o výmere 55 m² a navrhla, aby súd pripustil zmenu návrhu a určil, že navrhovateľka je vlastníčkou tejto parcely KNC XXX/X o výmere 55 m². Súd uznesením č. k. 5C/46/2011-291 zo dňa 26.7.2012 pripustil navrhovanú zmenu návrhu, keďže

výsledky doterajšieho konania mohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Po späťvzatí návrhu v časti určenia vlastníckeho práva ku parcele KNC XXX/X o výmere 31 m² na LV XXX k.ú. K. R. N., súd v tejto časti zastavil konanie uznesením č. k. 5C/46/2011-329 zo dňa 16.4.2013.

Po späťvzatí návrhu navrhovateľkou súd uznesením č. k. 5C/46/2011 - 329 zo dňa 16.4.2013 zastavil konanie vo zvyšnej časti návrhu, týkajúceho sa určenia hranice medzi pozemkami - parcelami vo vlastníctve navrhovateľky zapísanými na LV XXX a medzi parcelami vo vlastníctve odporcov zapísanými na LV XXX k.ú. K. R. N., t.j. zastavil konanie v časti určenia hranice medzi parcelou číslo XXX na LV XXX a parcelou XXX/X na LV XXX , medzi parcelou č. XXX na LV XXX a parcelou č. XXX/X na LV XXX a medzi parcelou č. XXX na LV XXX a parcelou č. XXX/X na LV XXX .

Na základe uvedeného predmetom konania ostalo určenie, že navrhovateľka je vlastníčkou parcely KNC XXX/X o výmere 55 m² podľa GP č. 66/2012 (vytvorená z parcely KNC XXX/X na LV XXX), ktorý bude súčasťou rozsudku.

V priebehu konania dňa X. X. XXXX zomrel pôvodný odporca v 1. rade S. J. starší a jeho podiel 5/12 na spornom pozemku (XXX/X - po zmene návrhu - XXX/X) v dedičskom konaní 1D/114/2014 nadobudol syn S. J. mladší, teraz vedený ako odporca v 1. rade a podiel 1/12 nadobudla dcéra K. A., rod. J., nar. XX.X.XXXX, bytom K. R. N., N. XXX, s ktorou súd po právoplatnosti dedičského konania pokračoval v konaní v zmysle § 107 ods. 3 O.s.p. ako s odporkyňou v 2. rade.

Navrhovateľka svoj návrh o určenie vlastníckeho práva ku parcele KNC XXX/X odôvodnila tým, že túto parcelu užívali jej právni predchodcovia - rodičia K. U. a K. U. od roku 1955 ako prístupovú cestu k rodinnému domu. Predtým išlo o breh a k starému drevenému rodinnému domu a k hospodárskym budovám, vlastnícky patriacim jej starým rodičom, boli len chodníky a chodilo sa k nim pešo a vozom zhora. Predtým, ako jej rodičia začali stavať rodinný dom, potrebovali doviezť stavebný materiál s mechanizmami, keďže nebola žiadna prístupová cesta. Z uvedeného dôvodu jej otec K. U. vymenil s dedom odporcov X. J. pozemok tak, že jej otec dedovi odporcov dal pozemok na svojej záhrade nad hospodárskou budovou, ktorý je teraz vedený ako parcela KN C XXX a dedo odporcov mu dal pozemok, na ktorom jej otec postavil prístupovú cestu. Prístupovú cestu začal stavať aj po dohode s ostatnými vlastníkmi susediacich pozemkov (C., A.), keďže pozemky neboli oplotené. Prístupovú cestu ku rodinnému domu postavil jej otec v roku 1955 tak, že odkopal breh a spevnil ho a rodinný dom súp. č. XXX začali jej rodičia stavať v roku 1959. Po stavbe rodinného domu postavili aj hospodárske budovy. Túto prístupovú cestu k rodinnému domu zakreslenú v GP ako parcela KNC XXX/X o výmere 55 m² (t.j. časť parcely KN C XXX/X) užívali jej rodičia od roku 1955 bez sporov s právnymi predchodcami odporcov, t.j. s dedom odporcov a s rodičmi odporcov v domnení, že im patrí. Od roku 1990, resp. 1995 ju užívala navrhovateľka tak, ako ju užívali jej rodičia, ktorí jej rodinný dom a hospodárske budovy darovali a otec jej daroval pozemky, ktorých bol vlastníkom. K druhej výmene pozemkov došlo vtedy, keď J. začali stavať rodinný dom a nevychádzali im pozemky na hospodárske budovy, preto došlo k ďalšej výmene pozemkov medzi jej otcom a S. J. starším tak, že tento mu vrátil pozemok, ktorý dal v roku 1955 X. J. a na ňom otec postavil časť drevenej dielne. Otec navrhovateľky dal S. J. staršiemu pozemok, na

ktorom tento postavil čiastočne rodinný dom súp. č. XXX a hospodárske budovy (šopu, maštal' a pod.), t.j. ide o časti pozemkov teraz vedené ako parcela KNC XXX a XXX.

Spory ohľadom užívania medzi účastníkmi konania neboli a tieto začali až v roku 2008, t.j. po tom, čo S. J. starší s manželkou O. J. si notárskym osvedčením osvedčili okrem pozemkov, ktoré užívali, aj túto prístupovú cestu - parcelu KNC XXX/X o výmere 86 m² zapísanú na LV XXX. S. J. mladší bráni navrhovateľke v užívaní tejto prístupovej cesty - spornej parcely KNC XXX/X tým, že jej znemožňuje prístup k rodinnému domu a k hospodárskym budovám autom a pešo postavením rôznych prekážok, napr. postavením áut, navezením kameňov na túto cestu a pod. V dôsledku toho sa navrhovateľka nemôže cez túto prístupovú cestu dostať do rodinného domu a ani z rodinného domu ani autom, ani pešo, preto musí ona a členovia jej rodiny chodiť cez breh, keďže iný prístup k rodinnému domu nie je možný. Navrhovateľka poukázala na to, že sa stará o 2 staré ženy - matku, ktorá býva často chorá a tiež o svokru a takáto situácia ich zdravotný stav zhoršuje a vyvoláva napätie. Problémy vznikajú najmä vtedy, keď je potrebné odviezť matku k lekárovi do Starej Ľubovne (k obvodnému lekárovi alebo do nemocnice). Problém tiež bol vtedy, keď jej syn mal zlomenú nohu a bolo ho potrebné každý deň vozíť do školy. Navrhovateľka má zdravotné problémy, má problémy s chôdzou, keďže je reumatička a v dôsledku správania sa odporcu má problém sa dostať autom z dvora.

Na určení vlastníckeho práva má navrhovateľka naliehavý právny záujem, pretože chce, aby stav užívaci sa dostal do súladu so stavom právnym a určením vlastníckeho práva sa jej právne postavenie zmení, keďže bude zapísaná ako vlastníčka predmetnej parcely v katastri nehnuteľnosti a bude môcť užívať túto parcelu ako prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu bez problémov. Navrhovateľka tvrdila, že nadobudla vlastnícke právo k spornému pozemku vydržaním, keďže pozemok užívala od roku 1995 tak, ako ho užívali predtým jej právni predchodcovia.

Na pojednaniach navrhovateľka trvala na návrhu a uviedla, že podľa GP č. 66/2012 a podľa identifikácie parciel sporná parcela KN-C XXX/X o výmere 55 m², a to časť o výmere 16 m² bola vytvorená z pôvodnej mpč. XXX, vlastnícky patriacej jej právnym predchodcom a časť o výmere 39 m² bola vytvorená z pôvodnej mpč. XXX v záp. 35 vlastnícky patriacej právnym predchodcom odporcov. Po vypracovaní znaleckého posudku Ing. Bujňáka poukázala na to, že z tohto posudku, ako aj z výsluchu svedkov, vyplýva, že parcela XXX/X bola vytvorená umelo, pričom nebola vytvorená z parcely mpč. XXX, ale z neknižovanej parcely a z mpč. XXX, ktorej vlastníkom nikdy neboli J., ale S. J. mladší si ju privlastnil ako svoju. Parcela KNC XXX/X bola vytvorená z parcely KNC XXX/X, predtým vedenej ako parcela KNE XXXX. Táto nebola vytvorená ani z mpč. XXX, ani z mpč. XXX a ani z mpč. XXX. Jej matka K. U., ako aj ostatní svedkovia, potvrdili, že prístupovú cestu urobil a vypracoval jej otec K. U.. Svedkovia tiež potvrdili, že potok, ktorý tam tečie, bol oveľa vyššie, tento potok meandroval a až po povodni sa upravil a túto prístupovú cestu si neprávom privlastnil S. J. starší notárskym osvedčením, ku ktorému mu podpísali vyhlásenie a potvrdenie občania I. a nie občania K. R. N.. Na návrhu trvala, žiadala, aby mu súd vyhovel a priznal jej trovy konania.

Pôvodný odporca v 1. rade S. J. starší, ktorého súd vypočul v jeho rodinnom dome vzhľadom na jeho zdravotný stav (ležiaci), s návrhom nesúhlasil. Uviedol, že býval so svojim otcom X. J., ktorý mu v čase, keď už bol ženatý, povedal, že K.

U. príde za ním, aby mu dal pozemok, a to breh pod jeho domom. Súhlasil s tým, aby si K. U. urobil cestu, ale tento pozemok mu nedal do vlastníctva, ale len do užívania. Nevyjadril sa k výmene pozemkov medzi jeho otcom a K. U.. Potvrdil, že K. U. staval rodinný dom v roku 1956 a s ním nemal žiadne spory ohľadom užívania tejto prístupovej cesty. S. J. starší predložil súdu aj čestné prehlásenie (čl. 135-136 spisu), v ktorom nesúhlasil s návrhom a uviedol, že parcelu mpč. XXX dostal darom od svojho otca X. J. v roku 1954 tak, ako ju on užíval od roku 1910 ako spoluvlastník. Parcela XXX/X je vytvorená z mpč. XXX, ktorá vlastnícky patrila rodine J.. Uznal, že cez túto parcelu dovolil prechádzať rodine U., pretože konským záprahom bolo výhodnejšie dostať sa k ich domu cez tento pozemok, keďže ich pôvodná cesta cez vlastný pozemok bola strmějšía, ale tieto dôvody teraz pominuli. Sporného pozemku sa však nikdy nevzdal. Do roku 2005 užívali J. cestu cez pozemok Z. k svojím pozemkom, ale túto cestu prestala rešpektovať navrhovateľka, čím im znemožnila prístup k ich pozemkom. Navrhovateľka dala v roku 1995 vyhotoviť GP bez jeho súhlasu a tým došlo k zameraniu jeho pozemku mpč. XXX a následne bol zrušený LV XXX, kde bol odporca, resp. jeho otec vedený ako spoluvlastník. Pozemky, ktoré vlastnil, navrhovateľka osvedčila notárskym osvedčením N 590/97, hoci v záp. č. 34 pri mpč. XXX bol zápis N 446/80 o výstavbe rodinného domu. Týmto osvedčením z parcely mpč. XXX boli vytvorené 3 parcely (parcela XXX (XXX/X), XXX (XXX/X) a bolo pričlenených 32 m² k parcele XXX (XXX) na LV XXX) a z parcely mpč. XXX bola vytvorená parcela XXX (XXX) na LV XXX. J. si vysporiadali len zbytok mpč. XXX v roku 2008.

Odporca S. J. mladší s návrhom o určení vlastníckeho práva ku parcele KNC XXX/X nesúhlasil, navrhol ho zamietnuť a priznať mu trovy konania. Poukázal na to, že navrhovateľka neodôvodnila a ničím

nepreukázala, na základe akých skutočností má súd určiť, že je vlastníčkou spornej parcely XXX/X, ktorá vznikla odčlenením od parcely XXX/X a ktorej sú vlastníckmi odporcovia. Tiež nepreukázala, aby splnila podmienku nepretržitej a dobromyseľnej držby po dobu 10 rokov, teda, aby si počínala ako vlastníčka, teda nepreukázala, aby časť sporného pozemku XXX/X a v ňou žiadanej výmere nadobudla vydržaním a kedy ho nadobudla vydržaním. Podľa judikatúry súdov vlastnícke právo nezaničí prenechaním pozemku do užívania inej osobe na určitú dobu, kedy dochádza len k faktickému výkonu práva držby prostredníctvom iného subjektu. Trval na tom, že parcela XXX/X bola vytvorená z mpč. XXX v záp. 34, kde boli zapísaní ako vlastníci J.. Nesúhlasil so znaleckým posudkom znalca Ing. Bujňáka, tvrdil, že GP č. 18/2008, vypracovaný geodetom Ščurkom, je správny. Uviedol, že jeho rodičia (pôvodní odporcovia v I. a 2. rade) notárskym osvedčením usporiadali pozemok, ktorý dlhodobo užívali a pred nimi ho užívali ich právni predchodcovia. Spory medzi K. U. a susedom C. už existovali predtým, preto musel otec navrhovateľky hľadať riešenie prístupovej cesty. Tiež poukázal na svedeckú výpoveď S. J., ktorý potvrdil, že cesta bola urobená na pozemku, ktorý patril rodine J. a táto ho stále užívala. Poprel pravdivosť výpovede svedkyne K. U. v tom, aby jej manžel (otec navrhovateľky) vymenil pozemok v roku 1955 s jeho dedom. Pripustil, že medzi jeho otcom a otcom navrhovateľky došlo k jednaniu o možnosti vybudovať cestu, ale jeho otec dal pozemok otcovi navrhovateľky len do užívania a nie do vlastníctva. Poukázal na to, že navrhovateľka vedome porušuje ust. § 126 ods. 1 OZ, t.j. svojím konaním zasahuje do vlastníckeho práva iných vlastníkov a tiež porušuje čl. 20, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, a to právo vlastníť majetok

a pokojne ho užívať, pričom vlastnícke právo požíva ochranu zaručenú štátom, keďže odporcovia sa nikdy svojho vlastníctva k pozemku nevzdali. Otec navrhovateľky jej podľa darovacej zmluvy nedaroval spornú prístupovú cestu. Tým, že si navrhovateľka dala vypracovať GP č. 7/2008 a podala na súd návrh o určenie vecného bremena vydržaním, urobila úkon smerujúci k určeniu vecného bremena skôr, ako došlo k vydržaniu sporného pozemku. Nesúhlasil s výpoveďou svedkyne V. A., ktorá je účelová a nepravdivá, keď tvrdí, že jej dedo X. J. vymenil pozemok s otcom navrhovateľky, pretože táto nemala deda X. J., pričom táto v roku 2008 podpísala jeho otcovi vyjadrenie, že uznáva jeho vlastnícke právo aj ku parcele KNC XXX/X. Poukázal aj na to, že pred vydaním notárskeho osvedčenia o vydržaní sporného pozemku v prospech jeho rodičov sa vyjadril a s týmto osvedčením súhlasil aj starosta Obce K. R. N., ako aj Slovenský pozemkový fond SR, ktorí uznali vlastnícke právo jeho rodičov. Odporca v 1. rade predložil súdu projekt na výstavbu garáže, podľa ktorého chce postaviť garáž na parcele XXX/X, t.j. tam, kde bola pôvodná garáž a cez túto parcelu si chce urobiť aj prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu.

So znaleckým posudkom znalca Ing. Bujňáka odporca v 1. rade nesúhlasil, podľa ktorého sporná parcela bola vytvorená len z nepatrnej časti mpč. XXX a z neknihovaného pozemku, ktorý mohol byť predmetom vlastníckeho práva aj súkromných osôb pri splnení podmienok vydržania.

Odporkyňa v 2. rade na pojednávaní uviedla, že jej rodičia S. J. starší a O. J. nemali žiadne spory s navrhovateľkou a jej rodičmi ohľadom užívania sporného pozemku. V roku 1990 sa vydala a odsťahovala sa od rodičov. Nevedela sa vyjadriť, akým spôsobom a kedy sa sporná cesta upravovala a ani k tomu, kto a ako ju užíval.

Súd vykonal dokazovanie prednesom účastníkov konania a ich právnych zástupcov, ohliadkou na mieste samom (čl. 209-2014 spisu), výsluchom svedkov - N. U., starostu Obce K. R. N. (čl. 140 spisu), S. A. (čl. 141-142, čl. 211-212 spisu), C. C. (čl. 212 spisu), S. A. (čl. 212-213 spisu), K. U. (čl. 210, čl. 214 spisu), S. J. (čl. 142-143 spisu), V. A. (čl. 210-211 spisu), geodeta K. C. (čl. 475 spisu), oboznámil sa s obsahom listinných dôkazov - výpisom z LV XXX, (čl. 5 spisu,) LV XXX k. ú. K. R. N. (čl. 6, 148 spisu), kópiou z katastrálnej mapy k. ú. K. R. N. (čl. 7 spisu), GP č. 344-342-051-95 (čl. 8-9 spisu), GP č. 7/2008 (čl. 23-24 spisu), evidenčným listom č. 12 (čl. 29 spisu), kópiou spisového materiálu Správy katastra Stará Ľubovňa - osvedčením N 31/08 - položkou vz. 13/08 (čl. 34-58 spisu), darovacou zmluvou zo dňa 15.4.1964 (čl. 53, 208 spisu), kópiou spisového materiálu Správy katastra Stará Ľubovňa - osvedčením N 18/98 a pol. vz. 6/96 a osvedčením N 590/97 - položkou vz. 27/97 (čl. 59-91 spisu), výpisom z PK záp. 34 (čl. 98 spisu), zápisnicou MNV K. R. N. (čl. 101-102 spisu), dedičským rozhodnutím sp. zn. 1D 375/2009 (čl. 195-197- spis 5C180/2008), kópiou z mapy mpč. (čl. 133, 468 spisu), čestným prehlásením S. J. staršieho (čl. 135-136 spisu), informatívnou kópiou z mapy (čl. 152, 169 spisu), výpisom z katastra nehnuteľnosti - parcely registra KN C XXX/X (čl. 155 spisu), identifikáciou parciel (čl. 202 spisu), záznamom podrobného merania zmien (čl. 207 spisu), snímkou z mapy EN (čl. 276 spisu), GP č. 66/2012 (čl. 286, 321 spisu), nákresem (čl. 320 spisu), výpisom z PK záp. 135 (čl. 345 spisu), výpisom z PK záp. 35 (čl. 346, 402 spisu), výpisom z LV XXX z 3.8.2013 (čl. 348 spisu), výpisom z LV XXX a XXX (čl. 350, 351 spisu), kópiou spisového materiálu - darovacej zmluvy V 341/95 a kúpnej zmluvy V 793/13 zo Správy katastra v Starej

Ľubovni (čl. 362-386 spisu), identifikáciou parciel (čl. 398 spisu), nákrešom (čl. 400 spisu), identifikácia parciel (čl. 416 a 417 spisu), osvedčením o dedičstve sp. zn. 1D/114/2014 po neb. S. J. (čl. 465-467 spisu), znaleckým posudkom č. 23/2014 znalca Ing. Jozefa Bujňáka (čl. 434-445 spisu) a jeho výsluchom na pojednávaní (čl. 474-476 spisu), fotografiami, ako aj obsahom celého spisu a obsahom spisu sp. zn. 5C 180/2008, obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 2C/7/2009, 5C 206/2007, 5C/8/2013, na základe čoho ustálil tento skutkový stav:

Sporný pozemok- parcela XXX/X bola vytvorená GP č. 66/2012 z parcely KNC XXX/X k. ú. K. R. N.. Na LV XXX boli v čase podania návrhu na súd vedení ako vlastníci pozemku parcely KNC XXX/X o výmere 86 m² - zastavané plochy a nádvorí pôvodní odporcovia v 1. a 2. rade S. J. starší a jeho manželka O. J. na základe notárskeho osvedčenia N 31/08 napísaného dňa 19.2.2008 na Notárskom úrade JUDr. Dariny Ščensnej na základe GP č. 18/2008 vyhotoveného geodetom K. I., podľa ktorého parcela XXX/X o výmere 86 m² bola vytvorená odčlenením dielu 8 od parcely mpč. XXX v záp. XX k. ú. K. R. N.. S. J. a O. J. pred notárkou vyhlásili, že nehnuteľnosti uvedené v tomto osvedčení, okrem iného aj predmetnú parcelu XXX/X, užívajú dobromyseľne, trvale a nerušene od roku 1962, kedy ju nadobudli neformálnou darovacou zmluvou od svojich právnych predchodcov X. J. a K. J., ktorí ju užívali už dlhé roky predtým. Vydaním osvedčenia sa realizuje stav právny so stavom skutočným a právnym základom držby je § 115 a 116 zák. č. 141/1950 Zb. so započítaním vydržacej doby právnych predchodcov. V osvedčení je uvedené, že vlastnícke právo nadobudli k týmto nehnuteľnostiam, teda aj ku parcele KNC XXX/X, dňa 1.1.1963 so započítaním vydržacej doby X. J. a K. J.. K osvedčeniu bolo doložené potvrdenie Obce K. R. N., v ktorom uviedla, že ako správca nehnuteľností nemá výhrady k vzniku vlastníckeho práva S. J. a O. J., že podieloví spoluvlastníci na LV XXX sa nachádzajú na neznámom mieste a bolo doložené aj vyjadrenie Slov. pozemkového fondu, Bratislava, že ako správca za podielových spoluvlastníkov, ktorí sú na neznámom mieste, nemá výhrady k vzniku vlastníckeho práva a súhlasí s vydaním notárskeho osvedčenia. K osvedčeniu bolo doložené aj vyjadrenie podielového spoluvlastníka V. A., rod. J. a I. U. o tom, že uznávajú vlastnícke právo k osvedčovaným nehnuteľnostiam a tiež čestné vyhlásenie 2 svedkov, že im je známe, že títo užívajú predmetné nehnuteľnosti.

Z darovacej zmluvy uzavretej dňa 15.4.1964 (čl. 53 spisu) vyplýva, že X. J. daroval svojmu synovi S. J. (staršiemu) a jeho manželke O. J. stavebný pozemok v záp. 34 pozemnoknižnú parcelu mpč. XXX vedenú v PK ako dom č. XX - dvor a záhradu o výmere 412 siah, a to svoje podiely a ostatné podiely nadobudnuté držbou, teda celý stavebný pozemok v takom stave, ako ho užíval, pričom obdarovaní vstúpili do držby darovanej nehnuteľnosti a na pozemku si postavili rodinný dom.

Stavebným povolením (čl.48 spisu) S. J. staršiemu Odbor výstavby ONV v Poprade povolil stavbu (dňa 11.9.1962).

Z výpisu LV XXX k. ú. K. R. N. v čase vyhlásenie rozhodnutia súd zistil, že na LV boli vedení vlastníci spornej parcely KNC XXX/X odporca v I. rade S. J. mladší v podiele 5/12 na základe osvedčenia o dedičstve 1D/114/2014 (právoplatné dňa 17.3.2015) a uznesenia o dedičstve 1D/375/2009 (právoplatné dňa 5.3.2010) a odporkyňa v 2. rade K. A., rod. J., nar. XX.X.XXXX, v podiele 1/12 na základe osvedčenia o dedičstve 1D/114/2014 (právoplatné dňa 17.3.2015) ako právni nástupcovia po nebohom S. J. staršom a O. J..

Sporný pozemok parcela KNC XXX/X bol vytvorený GP č. 66/2012 z parcely KNC XXX/X.

Z vykonaného dokazovania, a to z prednesu účastníkov konania a ich právnych zástupcov, z výsluchu svedkov (K. U., S. A., V. A., C. C., N. U.) bolo preukázané, sporný pozemok užívali rodičia navrhovateľky od roku 1955 ako prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu a hospodárskym budovám bez sporov s právnymi predchodcami odporcov v I. a 2. rade, X. J. a S. J. starším. Výsluchom svedkov - K. U. (matky navrhovateľky), C. C. (suseda navrhovateľky), V. A. (susedy navrhovateľky), S. A. (syna V. A.), S. A. (bývalého predsedu MNV K. R. N.), aj z prednesu pôvodného odporcu S. J. staršieho, bolo preukázané, že v minulosti v Obci K. R. N. - časti J. bývali ľudia v dreveniciach, nemali vybudované cesty, nechodili autami, ale chodili k rodinným domom buď pešo alebo vozmi cez C. dvor. Takto sa dostali na ďalšiu poľnú cestu a každý mal chodník k svojmu drevenému domu. Aj právni predchodcovia odporcov - J. - k svojmu drevenému rodinnému domu chodili tak, že najskôr prešli cez C. dvor na poľnú cestu a zhora sa dostali k rodinnému domu. Potom, ako sa začali stavať murované rodinné domy a začal sa voziť stavebný materiál s mechanizmami, C. nesúhlasil s tým, aby chodili cez jeho dvor, preto sa občania žijúci v tejto časti obce dohodli, že každý, kto bude stavať rodinný dom, si nakope prístupovú cestu. Ako prvý začal stavať murovaný rodinný dom otec navrhovateľky K. U. v roku 1959 a ešte predtým v roku 1955 ako prvý nakopal prístupovú cestu. Aj právni predchodcovia odporcov súhlasili s tým, aby K. U. si zabezpečil prístupovú cestu k rodinnému domu takým spôsobom. Svedkovia (K. U., C. C., V. A., S. A.) potvrdili, že právny prechodca odporcov - dedo X. J. (ďalej len X. J.) dal K. U. sporný pozemok

(v prírode ide o pozemok v oblúku smerom do kopca až po betónové tvárnice) a za to mu K. U. dal pozemok na svojej záhrade. J. bývali v drevenici vyššie na kopci a murovaný rodinný dom začali stavať neskôr ako U., a to v roku 1962.

Pozemok- parcelu KNC XXX/X- užívali teda rodičia navrhovateľky K. U. a K. U. ako prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu a hospodárskym budovám bez sporov s J. do roku 1995, kedy navrhovateľke darovali rodinný dom, hospodárske budovy a K. U. jej daroval pozemky, ktorých bol vlastníkom. Navrhovateľka užíval sporný pozemok tak, ako ho užívali jej rodičia, bez sporov do roku 2008, t. j. dovtedy, kým si ho S. J. starší s manželkou neosvedčili notárskym osvedčením, čo potvrdil aj svedok S. A. (predseda MNV K. R. N. od

r.1968 do r.1990.) K údajným sporom uvedeným odporcom S. J. mladším ohľadom užívania sporného pozemku medzi U. a C. C. v roku 1983, sa tento svedok vyjadril, že medzi nimi nešlo o žiaden spor, týkajúci sa užívania spornej prístupovej cesty, ale problém bol v tom, že K. U. chcel stavať plot a C. mu na sporný pozemok navozil kamene, preto sa to riešilo na bývalom MNV K. R. N. a C. bolo uložené, aby tieto kamene odpratal. Tieto skutočnosti vyplývajú aj z predloženého písomného záznamu - zápisnice MNV K. R. N. (čl. 101 a 102 spisu).

Z darovacej zmluvy spísanej formou notárskej zápisnice N 88/95 NZ 83/ 95 dňa 5.6.1995, ktorej vklad bol povolený v katastri nehnuteľnosti pod V 341/95 (čl. 365-372 spisu) vyplýva, že rodičia navrhovateľky K. U. a K. U. darovali navrhovateľke nehnuteľnosti uvedené v tejto darovacej zmluve - rodinný dom s maštaľou, stodolou, skladom a vonkajšou úpravou a tiež otec K. U. jej daroval nehnuteľnosti zapísané v záp. 35 - mpč. XXX na LV XX - podiel pod A 2 v 2/8, v záp. 35 - mpč. XXX a XXX na LV XX pod A1,3/b, 4/2, 3/a v celosti k. ú. K. R. N..

Na základe notárskeho osvedčenia N 18/96 a N 590/97 (čl. 59-79 spisu) spísaného u notára JUDr. Igora Čabru, zapísaného v katastri nehnuteľnosti pod Z 1531/97, navrhovateľka osvedčila, že je vlastníčkou nehnuteľností k. ú. K. R. N. - parcely č. XXX, XXX, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X XXX na základe darovania od svojho právneho predchodcu. Technickým podkladom k osvedčeniu bol GP č. 222 585 244-342-051-95, vyhotovený Geodéziou, a.s., Prešov, pobočka Stará Ľubovňa. Predmetom osvedčenia nebola sporná parcela XXX/X.

Na LV XXX k. ú. K. R. N. (čl. 28 spisu) je navrhovateľka vedená ako vlastníčka (na základe vyššie uvedenej darovacej zmluvy, po prečíslovaní domov v roku 1997 a na základe osvedčenia o vydržaní N 590/97) parcel registra KN C číslo - XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX a rodinného domu súp. č. XXX, postaveného na parcele č. XXX.

Z výpisu LV XXX k. ú. K. R. N. a z ohliadky na mieste samom vyplýva, že rodinný dom navrhovateľky súp. č. XXX je postavený na parcele KNC XXX. Rodinný dom J. súp. č. XXX a rodinný dom svedkyne V. A., tety odporcu v 1. rade -S. J. mladšieho, je postavený ako dvojdom so samostatnými vchodmi. Rodinný dom súp. č. XXX je postavený na parcele KNC XXX a vstup k nemu je z parcely KNC XXX/X, tento postavil S. J. starší s manželkou. Rodinný dom V. A. (súp. č. XXX) je postavený na parcele KNC XXX a prístup k nemu je cez parcelu KNC XXX/X. Túto parcelu okrem V. A. užíval aj S. J. starší a v súčasnej dobe ju užíva aj S. J. mladší ako prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu. Prístup k rodinnému domu J. v minulosti nebol a ani v súčasnej dobe nie je cez parcelu KNC XXX/X, ale z opačnej strany okolo rodinného domu A.. Čiastočne je možný prístup k rodinnému domu odporcov pešo cez schody (postavené do kopca a vybudované odporcom v roku 1991) cez zvyšok parcely KNC XXX/X zakreslenej v GP 66/2012 (nachádzajúcej sa medzi sporným pozemkom a garážou). Spornú parcelu KNC XXX/X teda neužívali právni predchodcovia odporcov (ani X. J., ani S. J. starší) ako prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu, hoci si ju S. J. starší, ako je uvedené vyššie, osvedčil v roku 2008.

K tvrdeniu odporcu v I. rade S. J. mladšieho, že potvrdenie a súhlas k notárskemu osvedčeniu o vydržaní spornej parcely KNC XXX/X, resp. XXX/X podpísal aj starosta Obce K. R. N. N. U., sa tento vyjadril, že S. J. mladší zabezpečoval podklady pre notárske osvedčenie o vydržaní pre rodičov v roku 2008, preto bol za ním, ale výslovne mu oznámil, že mu nepodpíše potvrdenie, resp. vyjadrenie k notárskemu osvedčeniu o vydržaní sporného pozemku parcely KNC XXX/X- prístupovej cesty, keďže ho J. neužívali a podpíše mu len potvrdenie ohľadom nehnuteľností, ktoré skutočne jeho rodičia užívali. Nedopatrením sa stalo, že podpísal potvrdenie a súhlas k osvedčeniu aj o vydržaní k spornej parcele. Zdôraznil, že parcelu KNC XXX/X užívali rodičia navrhovateľky a následne navrhovateľka ako prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu po dobu 40-50 rokov, túto neužívali ani rodičia odporcu a ani odporca S. J. mladší (čl. 140 spisu). Táto cesta nie je vo vlastníctve obce, nepovažuje sa za miestnu komunikáciu a obec nezabezpečuje jej údržbu. Tiež uviedol, že časť spornej parcely sa nazýva J. a v 90. tých rokoch, keď bola povodeň, obec to dala do pôvodného stavu.

Zo svedeckej výpovede svedkyne V. A., dcéry X. J. a tety S. J. staršieho, vyplýva, že je vlastníčkou rodinného domu, ktorý je súčasťou dvojdomu s J.. Táto potvrdila, že na spornom pozemku pred jeho vypracovaním na prístupovú cestu K. U. tiekol potok, pričom sporný pozemok do povodne bol nižšie, ako je teraz. Po povodni sa potok upravil a premiestnil. Potvrdila, že medzi K. U. a jej otcom X. J. došlo k výmene pozemkov tak, ako je uvedené vyššie, t.j. že otec dal K. U. pozemok na prístupovú cestu a on mu dal pozemok na jeho záhrade. Zdôraznila, že jej brat S. J., starší nedal K. U. sporný pozemok na cestu, pretože k výmene pozemkov došlo ešte za života jej otca - X. J. (1955-1959), ktorý ako „gazda“ menil pozemky. U. užívali sporný pozemok ako prístupovú cestu, chodili po nej k svojmu rodinnému domu s koňom, vozom a aj s traktorom, s otcom nemali žiadne spory ohľadom užívania tohto pozemku. Zo svedeckej výpovede svedkyne K. U., matky navrhovateľky, vyplýva, že táto s manželom K. U. začala stavať murovaný rodinný dom v roku 1959, pričom najskôr postavili hospodársku budovu a potom rodinný dom. Potvrdila, že ešte v roku 1955, t.j. pred stavbou rodinného domu, aby mohol doviezť stavebný materiál na rodinný dom, jej manžel urobil cestu na spornom pozemku. Dohodli sa s dedom odporcu X. J. tak, že vymenili s ním pozemok, on im dal pozemok na cestu a oni mu dali za to pozemok na ich záhrade. Predtým, než jej manžel - K. U. urobil cestu, išiel cez pozemok potok, bolo tam aj smetisko, ktoré s manželom vypratali, potok sa presmeroval, prebagroval, aby mali suchú cestu. Spory ohľadom užívania sporného pozemku s X. J. a ani S. J. starším nemali. Právni predchodcovia odporcu - S. J. starší s manželkou stavali tiež murovaný rodinný dom neskôr a nevychádzali im pozemky na hospodárske budovy pri ich rodinnom dome. S manželom chcela postaviť drevenú dielňu, preto vtedy došlo k druhej výmene pozemkov tak, že X. J. im vrátil pozemok, ktorý mu dali v roku 1955 a ešte im dal pozemok, na ktorom postavili sčasti drevenú dielňu a manžel dal J. pozemok, na ktorom majú postavené hospodárske budovy.

Zo svedeckej výpovede svedka S. J., uja odporcu v 1. rade, vyplýva, že tento býval na K. len do roku 1950, potom tam chodil len na návštevy. Tento potvrdil, že k rodinným domom sa chodilo pešo cez chodníky, keďže tam predtým nebola postavená

žiadna prístupová cesta. Spornú cestu od potoka stavali U. vtedy, keď stavali murovaný rodinný dom, ale táto podľa neho, bola urobená cez parcelu J.. J. a U. nemali žiadne spory ohľadom užívania spornej cesty.

Zo svedeckej výpovede svedka C. C. vyplýva, že je susedom navrhovateľky, býva v rodinnom dome súp. č. XXX, v ktorom býval aj jeho otec. Predtým, než bola urobená cesta, sa nedalo dostať autom so stavebným materiálom, materiál sa musel vyložiť dole pri autobusovej zastávke a odtiaľ sa vozil konským záprahom. Potvrdil, že pred urobením prístupovej cesty v spodnej časti sporného pozemku tiekol potok, po ktorom sa chodilo a sporná prístupová cesta bola predtým nižšie. V roku 1960 ako deti behali okolo rodinných domov a vtedy už U. mali urobenú prístupovú cestu a tiež mali postavené aj základy domu. Medzi K. U. a X. J. došlo k výmene pozemkov tak, ako je uvedené vyššie. Spornú prístupovú cestu užívali U. a S. J. nemali žiadne spory. Rodičia odporcu S. J. mladšieho začali stavať rodinný dom v roku 1962, t.j. neskôr ako U. a títo po spornej ceste nejazdili, neužívali ju. V roku 1970-1972 rekonštruoval jeho otec rodinný dom, vozil hlinu a vtedy K. U. rozšíril a spevnil spornú prístupovú cestu tak, že navozil kamene z potoka, s čím súhlasil aj S. J. starší. K zmene toku potoka došlo asi pred 15 rokmi, keď starosta obce dal rúry, potok sa vybagroval a cesta sa vysušila.

Zo svedeckej výpovede svedka S. A., syna V. A., bratranca odporcu S. J., vyplýva, že tento vyrastal v dvojdomu. Uviedol, že k rodinnému domu chodili cez potok, ktorý tiekol 2 m nižšie, ako tečie dnes. Mali urobený chodník medzi potokom a garážou. Dedo X. J. rozdelil pozemky medzi deti, okrem iného jeho matke dal pozemok, na ktorom stojí garáž, ale po ROEP si tento pozemok privlastnil odporca. Potvrdil, že spornú prístupovú cestu užívali U.. J. užívali a jazdili k rodinnému domu po ich prístupovej ceste, teda cez pozemok jeho matky V. A.. Predtým odporca nemal ani schody, ani chodník k rodinnému domu. Schody k svojmu rodinnému domu staval odporca v 1. rade so švagrom pred 20 rokmi (t.j. v roku 1991). Predtým na pozemku medzi garážou a oblúkom (spornou prístupovou cestou) boli kamene a tento pozemok neužívali len J., ale užívali ho všetci občania.

Z vykonaného dokazovania bolo teda nepochybné preukázané, že sporný pozemok - parcelu KNC XXX/X ako prístupovú cestu urobil otec navrhovateľky K. U. v roku 1955 ešte predtým, než začal stavať murovaný rodinný dom tak, že ju odkopal, keďže išlo o svahovitý terén a pod svahom bol potok. Keďže v tejto časti nebola žiadna cesta pre mechanizmy, všetci občania bývajúci v tejto časti obce sa dohodli, že každý, kto bude stavať murovaný rodinný dom, si urobí k nemu prístupovú cestu, po ktorej môže doviezť materiál na výstavbu rodinného domu. Otec navrhovateľky staval rodinný dom ako prvý, preto po dohode s X. J. a ostatnými občanmi si ako prvý urobil túto prístupovú cestu k rodinnému domu a hospodárskym budovám, ktoré postavil v roku 1959 spolu s manželkou. Keďže časť prístupovej cesty bola mokrá, túto vysušil, vysypal kamením a spevnil. Spornú prístupovú cestu k rodinnému domu a

hospodárskym budovám užívali rodičia navrhovateľky bez sporov s J. a ostatnými susedmi - C., A. až do roku 1995, kedy rodinný dom a hospodárske budovy darovali navrhovateľke a otec K. U. jej daroval aj nehnuteľnosti - parcelu mp. XXX, mpč. XXX a XXX, resp. podiely na týchto parcelách. Navrhovateľka ju užívala ako prístupovú cestu tak, ako ju užívali jej rodičia, do roku 2008, kedy si ju S. J. starší s manželkou osvedčili. Tiež z vykonaného dokazovania

vyplýva, že pod spornou prístupovou cestou tiekol a aj v súčasnej dobe tečie potok, ktorého tok bol upravený jednak rodičmi navrhovateľky, jednak ostatnými občanmi žijúcimi v tejto lokalite, ale najmä Obcou K. R. N. bol vybagrovaný a tok potoka bol presmerovaný inde. S. J. starší s manželkou stavali murovaný rodinný dom neskôr, ako K. U. s manželkou. Ani X. J., ani S. J. starší neužívali sporný pozemok ako prístupovú cestu, ale užívali inú prístupovú cestu k rodinnému domu, a to cez pozemok - parcelu KNC XXX/X okolo rodinného domu V. A..

Spornou ostala skutočnosť, či pozemok parcela KNC XXX/X, t. j. aj sporná parcela KNC XXX/X bola odčlenená a vytvorená z pôvodnej pozemnoknižnej mpč. XXX v záp. 34, kde ako vlastníci boli zapísaní J. alebo bola vytvorená z pôvodnej pozemnoknižnej mpč. XXX v záp. 35, kde ako vlastník bol zapísaný K. U. (po uzavretí darovacej zmluvy navrhovateľka) alebo bola vytvorená z pôvodnej pozemnoknižnej mpč. XXX, kde ako spoluvlastníci boli zapísaní aj J., aj U. alebo bola vytvorená z inej parcely. Odporcovia tvrdili, že sporná parcela im vlastnícky patrí, keďže bola vytvorená z mpč. XXX, ktorej ako vlastníci v PK boli zapísaní ich právni predchodcovia a takto je zakreslená aj v GP č. 18/2008. Navrhovateľka tvrdila, že sporná parcela bola vytvorená z časti mpč. XXX a z časti mpč. XXX, teda aj z parcely, ktorej vlastníkom v PK bol zapísaný jej otec, ktorý jej ju daroval. Toto tvrdenie opierala o identifikáciu parciel vyhotovenú X. K. a predloženú do spisu. Geodetmi bolo vyhotovených viacero GP, ktoré riešili sporný pozemok. V GP č. 18/2008 sporný pozemok bol zakreslený ako parcela C KN XXX/X o výmere 86 m² - zastavané plochy a nádvoria, ktorý bol vytvorený z mpč. XXX. Tento GP objednal S. J. starší a bol použitý ako technicky podklad k zápisu notárskeho osvedčenia N 31/2008, teda aj k zápisu vlastníckeho práva k spornej parcele v katastri nehnuteľnosti v prospech S. J. staršieho a jeho manželky. Podľa identifikácie parciel vyhotovenej X. K. sporná parcela bola vytvorená z časti mpč. XXX a z časti mpč. XXX. Podľa GP č. 66/2012, predloženého navrhovateľkou, sporná parcela KNC XXX/X bola vytvorená z parcely KNC XXX/X.

Tiež spornou ostala otázka, či navrhovateľka nadobudla vlastnícke právo k spornému pozemku vydržaním, či splnila podmienky oprávnenej, nerušenej a dobromyseľnej držby a podmienku 10 ročnej vydržacej lehoty a kedy nadobudla vlastnícke právo vydržaním.

Na návrh pr. zástupkyne navrhovateľky a za účelom odstránenia vyššie uvedených rozporov súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru geodézie a kartografie Ing. Jozefom Bujňákom.

V znaleckom posudku č. 23/2014 znalec Ing. Jozef Bujňák uviedol, že podľa GP č. 18/2008 geodeta Miroslava Ščurku sporná parcela KNC XXX/X o výmere 86 m² je vytvorená z dielu 8 pôvodnej pozemnoknižnej parcely mpč. XXX zapísanej v záp. 34 kat. územia K. R. N. - J. a je zapísaná na LV XXX k. ú. K. R. N.. Podľa výpisu z PK záp. 34 parcela mpč. XXX bola vedená ako druh pozemku - dom č. XX, dvor, záhrada a mala výmeru iba 1 482 m². Podľa GP však výmera mpč. XXX mala spolu výmeru 1 968 m² a z nej boli vytvorené parcely KN XXX/X o výmere 879 m², XXX o výmere 122 m², XXX o výmere 7 m², XXX o výmere 88 m², XXX/X o výmere 119 m², XXX/X o výmere 140 m², XXX/X o výmere 527 m², XXX/X o výmere 86 m², teda v GP je rozdiel vo výmere 486 m² oproti výmere uvedenej v PK, čo podľa znalca signalizuje hrubú chybu, pretože prekračuje prípustné odchýlky pri výmerách v pozemkovej knihe, kde sú výmery evidované v siahovej sústave, t.j. kat. juhra a siah. Znalec uviedol, že ak zhotoviteľ GP zistí takúto chybu vo výmere v stave právnom, musí opravu výmery odôvodniť v poznámke pod výkazom výmer GP, ale v tomto GP nie je odôvodnená zmena výmery mpč. XXX z 1482 m² na novú výmeru 1968 m². Znalec zdokumentoval základné morfológické prvky, ktoré zohrávali dôležitú úlohu pri knihovaní pozemkov, keďže zakladanie pozemkovej knihy málo určité zákonitosti a pravidlá pri vytváraní knihovného telesa a lokalizácii pozemkovoknižných pozemkov. Zdôraznil, že v pozemkovej knihe pozemnoknižná parcela mpč. XXX o výmere iba 1482 m² mala druh pozemku dom č. XX, dvor a záhrada a nie je pri nej uvedený druh pozemku - roklina, strž, výmoľ a pod., ako sa to štandardne zapisovalo v pozemkovej knihe. Po zhodnotení skutkového stavu a analýzou územia znalec dospel k záveru, že mpč. XXX sa nachádzala mimo sporného pozemku v rovinate, resp. mierne svahovitom území nachádzajúcom sa za oplotením smerom k rodinnému domu, čo je vidieť na fotografii (na čl. 438 spisu). Od dreveného oplotenia pri rodinnom dome celý strmý svah s trávnatým porastom, kde sa nachádza aj sporná parcela XXX/X, tvoril súčasť riečiska potoka. Dôsledkom povodní potok meandroval a prirodzene menil smer prúdnice. Celé rovinate územie riečiska vrátane strmého svahu (brehu potoka) - na fotografii (na čl. 438 spisu), tvorilo inundačné územie vodného toku. Uviedol, že vodný tok v minulosti predstavoval verejný neknihovaný majetok, ktorý sa nezapisoval do pozemkovej knihy. Z tohto dôvodu

breh vodného toku, vrátane spornej cesty - parcely KNC XXX/X, resp. XXX/X nemohol byť súčasťou pozemnoknižnej parcely mpč. XXX v záp. 34 v prospech individuálneho vlastníka. Koryto riečiska tvorilo prístupový koridor k príľahlým pozemkom. Znalec okrem prírodných podmienok v spornej lokalite preskúmal aj údaje v pozemkovej knihe a rekonštrukciu pozemkovoknižných dát vrátane kontroly výmer jednotlivých pozemnoknižných objektov zistil a tým sa potvrdilo, že sporná parcela KNC XXX/X nie je vytvorená z pozemkovoknižnej parcely mpč. XXX. Na snímke zakreslenej znalcom (na čl. 439 spisu) znalec zelenou farbou zakreslil obvod pôvodných pozemkovoknižných pozemkov (mpč. XXX, XXX, XXX, a neknihovaný pozemok a uviedol, že do vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva notárskou zápisnicou N 31/2008 bol zahrnutý aj neknihovaný pozemok tvoriaci koryto riečiska a breh potoka a v tejto časti neboli osvedčené parcely vytvorené z pôvodnej pozemnoknižnej parcely mpč. XXX. Chybné spracovanie stavu právneho v GP geodeta Ščurku vysvetľuje dôvod zväčšenia výmery mpč. XXX až o 486 m² zabratú z verejného neknihovaného pozemku riečiska a jeho brehu. Na záver znaleckého posudku znalec uviedol, že sporný pozemok- parcela registra C KN č. XXX/X o výmere 55 m² nie je vytvorená z mpč. XXX v záp. 34 bývalého katastrálneho územia K. R. N.- J., ale táto parcela je vytvorená z časti pozemkovoknižnej parcely mpč. XXX a z časti neknihovaného pozemku.

Na pojednávaní dňa 8.9.2015 znalec trval na svojom znaleckom posudku a uviedol, že pozemnoknižná mapa je bezprojekčnou mapou, nebola vytvorená na matematickom základe, ale ide o voľný nákras, ktorý má charakter lokalizačného náčrtu. Vypracovali ju technickí neodborníci, súdni aktuári, ktorí chceli stotožniť knihovné teleso s pozemkom a nie je možné od nej určovať hranice, ale je potrebné správne interpretovať údaje pozemkovej knihy. Preto nie je možné túto mapu digitalizovať, transformovať alebo iným spôsobom matematicky upravovať a situovanie jednotlivých parciel je potrebné riešiť iným spôsobom,

a to správnou interpretáciou týchto jednotlivých hraníc a posadením do územia. Poukázal na to, že pozemnoknižné parcely, ktorú sú v danom priestore, boli dotknuté údržbou pozemkovej knihy, keďže išlo dekadickú sústavu. Znalec rekonštruoval pôvodný pozemnoknižný stav na základe technických prostriedkov a zistil, že od roku 1950 dochádzalo k určitým pohybom a posunom v úprave držby v predmetnej lokalite, čo je podľa neho prirodzené. Zdôraznil, že pozemková kniha sa vyznačovala tým, že nehnuteľnosti v nej neboli označené len parcelným číslom a výmerou, ale boli označené aj popisným spôsobom, t.j. boli popísané a označené aj charakteristiky a jednotlivé druhy pozemkov. V prejednávacom prípade parcela mpč. XXX bola označená ako dom, dvor, záhrada. Preto je vylúčené, aby takáto medza bola súčasťou domu, dvoru a záhrady. Opakovane poukázal na výmerové odchýlky, ktoré vylučujú, aby bol možný takýto nárast výmery až o 486 m². Zdôraznil, že pozemok, ktorý je od potoka k rodinným domom účastníkov konania, bol neknihovaný majetok.

Svedok - geodet Miroslav Ščurka na pojednávaní dňa 8.9.2015 uviedol (na čl 475 a 476 spisu), že GP 18/2008 vypracoval na základe objednávky S. J. staršieho za účelom majetkovoprávneho vysporiadania a pri vypracovaní GP vychádzal z príručnej katastrálnej mapy z roku 1873, ktorá sa používa vždy pri vyhotovení GP a tiež vychádzal z mapy mpč.. Trval na tom, že vyhotovený GP je správny a na tom, že parcela C KN XXX/X bola vytvorená z mpč. XXX. Pri vypracovaní urobil šetrenie aj na mieste samom, kde mu S. J. starší ukázal hranice a ako sa to užívalo dlhé roky. Tvrdil, že v tejto lokalite nie je žiadna neknihovaná parcela a výmera z PK nie je záväzná, je len informatívna, keďže tieto mapy boli robené krokárskym spôsobom a výmera pri vypracovaní GP sa berie podľa príručnej katastrálnej mapy.

K výpovedi svedka geodeta Miroslava Ščurku, znalec uviedol, že v príručnej katastrálnej mape bol zakreslený stav neidentický, pričom údržba pozemkovej knihy má popisné údaje, ktoré boli vypracované podstatne neskôr a veľmi presným spôsobom udávajú informácie o tom, o akú nehnuteľnosť ide. V prejednávacom prípade v PK pri mpč. XXX je popísané, že ide o dom, dvor, záhrada a on rekonštruoval dotknuté pozemnoknižné parcely- mpč. XXX, XXX, XXX a XXX. K otázke rozdielov vo výmere podľa PK a podľa GP znalec uviedol, že môžu byť rozdiely, ale je to možné opraviť, ak je stav identický a výmeru je možné porovnať podľa parcelného protokolu z bývalého pozemkového katastra, pretože môžu byť aj chyby v písaní v rámci pozemkovej knihy a potom sa uvedie poznámka, že sa opravuje výmera podľa stavu pozemkového katastra. V prejednávacom prípade celý breh tvorí náhorná plošina, ktorá nie je súčasťou ani mpč. XXX, ani mpč. XXX. Trval na znaleckom posudku a opakovane zdôraznil, že sporná parcela je vytvorená z nepatrnej časti mpč. XXX a z neknihovaného majetku.

Z uvedeného vyplýva, že sporný pozemok - parcela KNC- XXX/X nebol vytvorený z mpč. XXX, ktorého vlastníkom bol S. J. starší s manželkou, nikdy vlastnícky nepatril právny predchodcom odporcov, aj keď sa domnievali, že im patrí. Išlo o riečisko potoka - breh potoka - neknihovaný pozemok, ktorý nebol zapísaný v pozemkovej knihe. Sporný pozemok zakreslený v GP č. 66/2012 ako parcela KNC XXX/X nikdy neužívali právni predchodcovia odporcov - J. ako prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu, ale ho užívali od roku 1955 ako prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu len rodičia navrhovateľky bez

sporov s J. a ostatnými občanmi žijúcimi v tejto lokalite. Navrhovateľka sporný pozemok užívala ako prístupovú cestu od roku 1995 tak, ako ju užívali jej rodičia, bez sporov do roku 2008, kedy si ju osvedčil S. J. starší s manželkou. Iný prístup k rodinnému domu navrhovateľky v prírode nie je možný, teda iná prístupová cesta k jej rodinnému domu neexistuje.

Po zhodnotení vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľky je dôvodný, preto mu vyhovel.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Podľa § 80 písm. c/ O.s.p. Návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmäo určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem

Podľa § 110 zák. č. 141/1950 Zb. (ďalej len Stredný Obč. zák.) Nadobudnutie vlastníctva bolo možné v zmysle § 114 bod 3. vydržaním.

Podľa § 114 ods. 3 Stredného Obč. zák. V prípadoch, v ktorých tak zákon ustanovuje, prechádza vlastníctvo priamo zo zákona alebo výrokom súdu, úradu alebo orgánu verejnej správy. Ak ide o vec nehnuteľnú, zapíše sa tiež prechod vlastníctva v pozemkovej alebo železničnej knihe alebo sa na súde uloží listina. 3. vydržaním;

Podľa § 115 Stredného Obč. zák. Vydržaním možno nadobudnúť vlastnícke právo, ak nejde o nescudziteľné veci, ktoré sú v socialistickom vlastníctve.

Podľa § 116 ods. 1 SOZ. Vlastnícke právo k huteľnej veci nadobudne, kto ju drží oprávnene (§ 145 <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/1950-141/znenie-19510101>>) a nepretržite tri roky; ak ide o nehnuteľnú vec, je potrebná vydržacia doba desaťročná.

Podľa § 116 ods. 2 SOZ Kto nadobudne oprávnenú držbu od oprávneného držiteľa, môže si započítať vydržaciú dobu predchodcu.

Podľa § 143 SOZ. Držiteľom je, kto s vecou nakladá ako so svojou alebo kto vykonáva právo pre seba.

Podľa § 145 ods. 1 SOZ Ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným.

Podľa § 145 ods. 2 SOZ. V pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

Podľa § 146 SOZ. Oprávnený držiteľ veci má, pokiaľ zákon neustanovuje ináč, rovnaké práva ako vlastník, aj keď nie je jej vlastníkom. To platí obdobne o oprávnenom držiteľovi práva.

Podľa § 498 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) účinného od 1.4.1964 - Prechodné a záverečné ustanovenia Pokiaľ nie je ďalej uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona i právne vzťahy vzniknuté pred 1.aprílom 1964; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1.aprílom 1964 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Podľa zák. č. 509/1991 Zb, účinného od 1.1.1992 , ktorým sa novelizoval Občiansky zákonník (ďalej len OZ) , a to :

Podľa § 129 ods. 1 OZ účinného od 1.1.1992 Držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.

Podľa § 129 ods. 2 OZ Držať možno veci, ako aj práva, ktoré pripúšťajú trvalý alebo opätovný výkon.

Podľa § 130 ods. 1 OZ Ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

Podľa § 132 ods. 1 OZ Vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

Podľa § 132 ods. 2 OZ Ak sa vlastníctvo nadobúda rozhodnutím štátneho orgánu, nadobúda sa vlastníctvo dňom v ňom určeným, a ak určený nie je, dňom právoplatnosti rozhodnutia.

Podľa § 134 od. 1 OZ Oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o huteľnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

Podľa § 134 ods. 2 OZ Takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb (§ 125 <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/1964-40/znenie-19920101>>).

Podľa § 134 ods. 3 OZ Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

Podľa prechodných ustanovení OZ k úpravám účinným od 1. januára 1992 (zák. č. 509/1991), a to: Podľa § 868 OZ Pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 1992; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 1992 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Podľa § 870 OZ Podľa doterajších predpisov sa až do svojho zakončenia posudzujú lehoty a premlčacie doby, ktoré začali plynúť pred účinnosťou tohto zákona.

Podľa § 872 ods. 1 OZ právo osobného užívania pozemku vzniknuté podľa doterajších predpisov, ktoré trvá ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona, mení sa dňom účinnosti tohto zákona na vlastníctvo fyzickej osoby.

Podľa § 872 ods. 6 OZ Ak ide o vydržanie vlastníckeho práva k pozemku podľa tohto zákona, kde na základe doterajších predpisov bolo možné nadobudnúť len právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemkov, môže si oprávnená osoba započítať čas, po ktorý jej právny predchodca mal pozemok nepretržite v držbe aj pred účinnosťou tohto zákona.

Podľa § 14 ods. 1 zák. č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom Fond nakladá podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov aj s pozemkami, ktoré tvorili verejný majetok (neknihované pozemky) a ktoré sú vo vlastníctve štátu, okrem pozemkov, ktoré spravujú iné organizácie podľa osobitných predpisov.

Podľa § 14 ods. 2 zák. č. 180/1995 Z.z. Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na pozemky v zastavanom území obce. Tieto pozemky prechádzajú dňom účinnosti tohto zákona do vlastníctva obce, na ktorej území sa nachádzajú. Do vlastníctva obce neprechádzajú pozemky, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona sú v správe miestneho orgánu štátnej správy podľa osobitného predpisu.

Právne posúdenie

I. Súd pri rozhodovaní najskôr skúmal, keďže ide o určovaciu žalobu, či navrhovateľka má naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k spornému pozemku. Podľa judikatúry súdov predpokladom úspešnosti žaloby o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, a či na určení má naliehavý právny záujem, sú po procesnej stránke skutočnosti, že účastníci majú vecnú legitimáciu a že na určení vlastníckeho práva má navrhovateľka naliehavý právny záujem.

Podľa názoru súdu navrhovateľka preukázala naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k spornému pozemku - ku parcele KNC XXX/X.

V zmysle právnej teórie a judikatúry súdov ak sa žalobca domáha určenia, že je vlastníkom nehnuteľnosti, pri ktorej je v katastri nehnuteľnosti zapísaný ako vlastník niekto iný, má (vo vzťahu k tejto osobe) nepochybne naliehavý právny záujem na požadovanom určení. S prihliadnutím na význam zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti a jeho právnym účinkom (ktorými sú hodnovernosť a záväznosť údajov katastra v zmysle § 70 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (ďalej len katastrálny zákon), ako i skutočnosť, že súdne rozhodnutie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je podkladom na vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľnosti (§ 34 ods. 1 katastrálneho zákona, je žaloba o určenie vlastníckeho práva spôsobilým právnym prostriedkom na odstránenie neistoty o skutočných právnych vzťahoch medzi riadne označenými účastníkmi konania. V predmetnej veci je naliehavý právny záujem navrhovateľky na určovacej žalobe daný tým, že chce, aby sa stav užívaci sa dal do súladu so stavom právnym, aby bola v katastri nehnuteľnosti zapísaná ako vlastníčka sporného pozemku, čím sa dosiahne zmena zápisu v katastri nehnuteľnosti odstráni sa stav právnej neistoty a jej právne postavenie sa zlepší.

II. Ďalej súd skúmal, či navrhovateľka nadobudla vlastnícke právo k spornému pozemku vydržaním. Vydržanie je osobitný originálny spôsob nadobudnutie vlastníckeho práva zo zákona (ex lege) pri splnení nasledovných zákonom požadovaných predpokladov:

1/ musí ísť o spôsobilý predmet vydržania-každá vec v právnom zmysle, ktorá môže byť predmetom vlastníctva,

2/ držba musí byť oprávnená

3/ držba musí byť nepretržitá počas celej zákonom ustanovenej doby.

4/ musí byť splnená vydržacia doba stanovená zákonom, ktorá je u nehnuteľných vecí je 10 rokov. Do plynutia tejto doby sa započítava aj doba oprávnenej držby právneho predchodcu vydržiteľa. Ak dôjde k prerušeniu vydržacej lehoty v dôsledku toho, že držiteľ prestal byť dobromyseľný v tom, že mu vec alebo

právo patrí, plynutie takto prerušenej vydržacej doby sa neobnovuje ani pri novom vzniku oprávnenej držby tej istej veci, v takom prípade začína plynúť nová vydržacia lehota.

Právne následky vydržania nastávajú vtedy, ak sú splnené všetky podmienky, ktoré právny poriadok pre takéto nadobudnutie vlastníctva vyžaduje. Keď sú splnené všetky zákonné predpoklady vydržania je nadobudnutia vlastníckeho práva k veci vydržiteľom okamihom uplynutia vydržacej lehoty. Tento právny následok nastáva priamo zo zákona, nevyžaduje sa k tomu konštitutívne rozhodnutie štátneho orgánu. Preto rozhodnutie súdu vydané na základe určovacej žaloby, že vydržiteľ nadobudol vlastnícke právo vydržaním, má povahu deklaratórnu.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že právní predchodcovia navrhovateľky- rodičia navrhovateľky začali užívať sporný pozemok v roku 1955, teda za účinnosti zák. č. 141/1950 Zb., t.j. SOZ. Podľa citovaných ustanovení § 115 a 116 ods. 1 v spojení s § 145 vlastnícke právo k nehnuteľnej veci mohol nadobudnúť ten, kto ju držal oprávnene a nepretržite po dobu 10 rokov. Za držiteľa sa považoval ten, kto so zreteľom na všetky okolnosti bol dobromyseľný v tom, že mu vec patrí po celú vydržaciu dobu. V pochybnostiach sa predpokladalo, že držba je oprávnená. Súd dodáva, že zápis nadobudnutia vlastníckeho práva v pozemkovej knihe v období od 1.1.1951 do 1.4.1964 nebol podmienkou prevodu vlastníctva, ale mu zostal význam deklaratórny.

Aj v prípade právnej úpravy podľa zákona č. 141/1950 Sb., ale aj podľa platného OZ pri dobromyseľnosti je základným kritériom to, či držiteľ veci alebo vykonávateľ práva mohol alebo nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec, ktorú fakticky ovláda, alebo právo, ktoré vykonáva, patria.

Súd sa zamerával na skutočnosť, či u právnych predchodcov navrhovateľky sa mohlo jednať o oprávnenú a dobromyseľnú držbu. Pre preukázanie dobromyseľnej držby je podstatné, či právní predchodcovia navrhovateľky so zreteľom na všetky okolnosti boli dobromyseľní, že im vec, sporný pozemok, ktorý užívali ako prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu a hospodárskym budovám, patrí a následne, či patrí navrhovateľke, ktorej nehnuteľností, včítane pozemkov uvedených v PK, v roku 1995 darovali. Dobromyseľnosť má svoju oporu nielen v presvedčení, že držiteľovi vec patrí, ale aj v skutkových okolnostiach, ktoré nasvedčujú tomu, že vec mohla držiteľom - právnym predchodcom navrhovateľky, resp. navrhovateľke patriť. Z uvedeného vyplýva, že nestačí len subjektívne presvedčenie držiteľov o tom, či im vec patrí, nestačí ani to, že s vecou nakladali ako s vlastnou. Podstatné je, či existovali konkrétne okolnosti, z ktorých možno vyvodit' ich presvedčenie o dobromyseľnosti, resp. usudzovať na ich dobromyseľnosť, že im vec patrí.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že medzi otcom navrhovateľky a X. J., dedom odporcov, došlo k výmene pozemkov ešte v roku 1955 tak, že sporný pozemok dal X. J. K. U. a tento mu dal pozemok na jeho záhrade, t.j. za jeho hospodárskymi budovami. Tieto skutočnosti, ako je uvedené vyššie, potvrdili svedkovia (V. A., K. U., C. C., S. A.), ale aj odporca v I. rade. Z vykonaného dokazovania, najmä znaleckým posudkom znalca Ing Bujňáka, je preukázané, že predmetný pozemok nebol vytvorený z parcely mpč. XXX, ale z neknihovaného majetku - išlo o riečisko, resp. breh potoka a tento nikdy vlastnícky nepatrila J.. Aj keď predmetný pozemok vymenil X. J. s K. U. možno v domnení, že mu patrí, ale v skutočnosti nešlo o pozemok- mpč. XXX, ktorého bol podľa PK vlastníkom. Uvedení svedkovia potvrdili aj skutočnosti uvedené v znaleckom posudku, a to, že v dolnej časti sporného pozemku pred jeho vypracovaním na cestu boli navezené kamene, tiekol tam potok, cez ktorý chodili všetci občania k svojim rodinným domom a títo užívali aj breh potoka - mali urobené chodníky k svojim rodinným domom.

Rodičia navrhovateľky užívali spornú prístupovú cestu bez sporov s ostatnými občanmi žijúcimi v tejto lokalite pokojne, oprávnene, dobromyseľne a nerušene v domnení, že im patrí a nakladali s ňou ako s vlastnou, čo vyplýva najmä z týchto skutkových zistení: K. U. po výmene pozemku s X. J. a po dohode s ostatnými občanmi žijúcimi v tejto lokalite pred výstavbou svojho rodinného domu ako prvý si urobil vlastnú prístupovú cestu pre mechanizmy k svojmu rodinnému domu odkopáním, vysušením mokrej časti, navožením hlíny, kameňov a jej spevnením a túto aj s manželkou užíval ako prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu, udržiaval ju a všetci občania, včítane J., tento stav rešpektovali. Z uvedeného vyplýva, že existovali tieto konkrétne okolnosti, z ktorých možno vyvodit' presvedčenie rodičov navrhovateľky o dobromyseľnosti, resp. usudzovať na ich dobromyseľnosť, že im vec patrí. Počas celej doby, t.j. od roku 1955 do roku 1995 sporný pozemok zakreslený v GP 66/2012 ako parcelu KNC XXX/X užívali len U. ako svoj vlastný v domnení, že im po právu patrí. Podľa názoru súdu z týchto okolností je možné usudzovať, že rodičia navrhovateľky užívali sporný pozemok ako oprávnení držiteľia dobromyseľne a oprávnene, a to ako prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu a hospodárskym budovám, čo potvrdili aj vyššie uvedení svedkovia. Sporný pozemok podľa znaleckého posudku bol vytvorený z neknihovaného majetku a z časti mpč. XXX, ktorej vlastníkom, resp. spoluvlastníkom bol K. U. a od roku 1995 navrhovateľka.

Neknihovaný majetok za platnosti uhorského obyčajového práva na Slovensku, t.j. 31.12.1950, ani za účinnosti SOZ, t.j. od 1.1.1951 do 31.3.1964, nebol zapisovaný v PK a ani v evidencii nehnuteľností od 1.4.1964, kde sa zapisoval stav užívacích. Súd dodáva, že obecným alebo verejným majetkom, ktorý sa nezapisoval do PK, boli cesty, potoky, korytá riek a potokov, brehy potokov, resp. príľahlé pozemky, verejné priestranstvá, výmole, strže a pod.. Verejný majetok mohol užívať každý, kto býval v obci. Do pozemkovej knihy sa zapisovali ostatné nehnuteľnosti okrem verejného majetku, a to vlastnícke právo, titul nadobudnutia, charakter nehnuteľnosti, zmeny vlastníctva, prevody vlastníctva, vecné právo a ťarchy, resp. bremená, ak boli spôsobilé na zápis do pozemkovej knihy. Teda do pozemkovej knihy sa zapisovali všetky nehnuteľnosti v príslušnom katastrálnom území, ktoré tvorili predmet pozemnoknižného zápisu.

V prejednávanej veci podľa tvrdenia znalca sporný pozemok predstavoval riečisko potoka, teda obecný majetok, ktorý sa do pozemkovej knihy nezapisoval v zmysle nariadenia ministra spravodlivosti č. 19.665/198. Na Slovensku do roku 1951 platil zák. čl. XXIII/1885 o vodnom práve a novelizovaný čl. XVIII/191. Zák. čl. XXII./1885 upravoval vody, s ktorými bolo možné voľne nakladať a vody, s ktorými disponovali úrady. Podľa zák. čl. XXIII/1885 vody povrchové a vody podzemné neboli súčasťou pozemku. Na Slovensku koryto potokov patrilo majiteľovi pobrežného pozemku bez toho, aby toto vlastnícke právo malo vplyv na právnu povahu tečúcich vôd, ktoré sa považovali za verejné. Pozemky, ktoré tvorili korytá vodného toku, boli súčasťou pobrežných pozemkov a teda vlastníctvom týchto pozemkov. Korytá riek a potokov, brehy potokov aj podľa právnej teórie mohli byť na Slovensku aj v súkromnom vlastníctve a vlastníčťvom pobrežných pozemkov mal určité obmedzenia týkajúce sa využívania riek. V roku 1955 bol prijatý zákon č. 11/1955 Sb. o vodnom hospodárstve a vládne nariadenie č. 14/1955, ktorým sa vykonáva zákon o vodnom hospodárstve a ani tieto právne predpisy neriešili vlastníctvo brehov riek. Vodné toky riek, potoky boli podľa týchto predpisov vo vlastníctve štátu a zák. č. 11/1955 podľa právnej povahy členil vody na verejné a na vody súkromné. Podľa týchto predpisov pozemkami, po ktorých odtekajú vody v tokoch, boli korytá tokov spolu s brehmi. Vlastníci pobrežných pozemkov tiež v zmysle týchto predpisov mali obmedzenia týkajúce sa užívania riek. Neknihovaný pozemok nie vždy spĺňal charakter verejného majetku, teda aj neknihované pozemky mohli byť predmetom vlastníckeho práva súkromných osôb

Po roku 1989, keď sa začalo usporadúvať vlastníctvo pozemkov aj k tomuto neknihovanému pozemku sa priradil vlastníčťvom. Legislatívne to upravil zák. č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov, v ktorom platia nasledovné princípy:

- neknihované pozemky nachádzajúce sa v intraviláne obce ku dňu účinnosti tohto zákona, t.j. ku 1. 9. 1995, prechádzajú do vlastníctva obce,
- neknihované pozemky, nachádzajúce sa v extraviláne ku dňu účinnosti zákona, t.j. ku 1.9.1995, prechádzajú do vlastníctva štátu a môže s nimi nakladať Slovenský pozemkový fond.

V prejednávanej veci sporný pozemok bol vytvorený z nepatrnej časti mpč. XXX a z neknihovaného pozemku, ale podľa názoru súdu tento pozemok nebol vo vlastníctve štátu ani v roku 1955, kedy ho začal užívať K. Z. s manželkou, ani v roku 1995, kedy ho začala užívať navrhovateľka tak, ako ho užívali jej rodičia, a to ako prístupovú cestu k rodinnému domu a hospodárskym budovám.

Na základe takto vykonaného dokazovania a s poukazom na citované zákonné ustanovenia súd dospel k záveru, že návrh je dôvodný, preto mu vyhovel a určil, že navrhovateľka je vlastníčkou pozemku - parcely KNC XXX/X o výmere 55 m² - zastavané plochy a nádvoria v k.ú. K. R. N. tak, ako je zakreslený v GP č. 66/2012, ktorý je súčasťou rozsudku. Z vykonaného dokazovania, ako je uvedené vyššie, vyplýva, že sporný pozemok začali užívať rodičia navrhovateľky v roku 1955, a to po tom, čo otec navrhovateľky ho odkopal a upravil na prístupovú cestu, t.j. začali ho užívať za účinnosti zák. č. 141/1950 Zb., t. j. SOZ., podľa ktorého vlastníčťvom k nehnuteľnej veci mohol nadobudnúť ten, kto ju držal oprávnené a nepretržite po dobu 10 rokov. Rodičia navrhovateľky ju začali užívať oprávnené a dobromyseľne v presvedčení a v domnení, že im po právu patrí, nakladali s ňou ako s vlastnou, pričom existovali vyššie uvedené konkrétne okolnosti, z ktorých je možné vyvodiť presvedčenie o ich dobromyseľnosti, že im vec po právu patrí. Okrem iného začali ju užívať po tom, čo ju vymenili s X. J. a nikdy nemali žiadne spory ohľadom užívania predmetnej cesty s J. a ani s ostatnými občanmi žijúcimi v tejto lokalite. Túto prístupovú cestu neužívali ani právni predchodcovia odporcov, ani odporcovia a do roku 2008 si na ňu nerobili žiadne vlastnícké

nároky, t. j. nesprávali sa ako vlastníci. Rodičia navrhovateľky začali užívať sporný pozemok ako oprávnení a dobromyseľní držiteľia v zmysle § 143 a 145 ods. 1, pričom podľa § 145 ods. 2 SOZ sa v pochybnostiach predpokladá, že držba je oprávnená.

SOZ bol účinný do 31.3.1964 a Občiansky zákonník (ďalej len OZ) Zb. účinný od 1.4.1964 vo svojom pôvodnom znení vydržanie neupravil. Preto je potrebné vychádzať z toho, že po 1.4.1964 nebolo možné vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nadobudnúť vydržaním, a to ani vtedy, ak vydržacia doba začala plynúť pred 1.4.1964, t.j. za účinnosti predchádzajúceho občianskeho kódexu. Do účinnosti toho zákona rodičia navrhovateľky držali spornú nehnuteľnosť po dobu takmer 10 rokov, ale v konaní nebolo presne zistené, kedy v roku 1955 začali predmetný pozemok užívať, t.j. nie je jednoznačne preukázané, že do účinnosti zák. č. 40/1964, t.j. do 1.4.1964, uplynula 10 ročná vydržacia doba, hoci podľa § 116 ods.2 SOZ ten, kto nadobudol oprávnenú držbu od oprávneného držiteľa, si mohol započítať vydržaciu dobu predchodcu.

Zákon č. 131/1982 Zb., účinný od 1.4.1983, ktorý novelizoval OZ č. 40/1964 Zb., vylúčil nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním v prospech fyzických osôb k veciam v súkromnom vlastníctve vrátane pozemkov, k majetku v socialistickom vlastníctve a k veciam, ku ktorým mala socialistická organizácia právo užívania. Podľa tohto zákona mohla nepretržitou 10 ročnou držbou pozemku vydržať fyzická osoba vlastnícke právo k pozemku alebo jej časti len pre štát a sama nadobudla právo na uzavretie dohody o užívaní pozemku.

Súčasná právna úprava v OZ zavedená zákonom č. 509/1991, účinným od 1.1.1992, obnovila nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním a zrušila obmedzovanie jeho použitia. Podľa § 872 ods. 6 OZ možno do vydržacej doby započítať aj dobu pred 1.1.1992, teda oprávnený držiteľ, ktorý má pozemok v držbe nepretržite po dobu 10 rokov, môže sa stať jeho vlastníkom vydržaním, a to i v prípade, že sa stal oprávneným držiteľom pred 1. januárom 1992 a podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním boli zavŕšené potom, čo nadobudol účinnosť zákon č. 509/1991 Zb., a to bez ohľadu na skutočnosť, či medzitým nenadobudol vlastníctvo vydržaním štát a oprávnenému držiteľovi vzniklo právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemku (§ 135a ods. 2 OZ v znení platnom do 31. decembra 1991).

Podľa prechodného ustanovenia § 868 platného a účinného OZ Pokiaľ ďalej nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 1992; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 1992 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Ustanovenie § 870 OZ upravuje, že podľa doterajších predpisov sa až do svojho zakončenia posudzujú lehoty a premičacie doby, ktoré začali plynúť pred účinnosťou tohto zákona.

Oprávnená a dobromyseľná držba je upravená v § 129 ods. 1 a v § 130 ods. 1 OZ, ktoré stanovujú, že držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba. Oprávnený držiteľ je ten, ak so zreteľom na všetky okolnosti je dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí. Pri pochybnostiach sa tiež predpokladá, že držba je oprávnená. Nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním upravuje § 134 od. 1 OZ, podľa ktorého sa oprávnený držiteľ stáva vlastníkom nehnuteľnej veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu desať rokov.

Na základe uvedeného v prejednávanom prípade podmienka 10 ročnej vydržacej doby bola splnená u právnych predchodcov navrhovateľky dňom 1.1.1992, t.j. dňom účinnosti zák. č. 509/1991 Zb. V zmysle citovaného ustanovenia § 872 ods. 6 OZ možno do vydržacej doby započítať aj dobu pred 1.1.1992, teda oprávnený držiteľ, ktorý má pozemok v držbe nepretržite po dobu 10 rokov, môže sa stať jeho vlastníkom vydržaním, a to i v prípade, že sa stal oprávneným držiteľom pred 1.1.1992 a podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním boli zavŕšené potom, čo nadobudol účinnosť zákon č. 509/1991 Zb. Právni predchodcovia navrhovateľky mali sporný pozemok v oprávnenej, dobromyseľnej a nepretržitej držbe od roku 1955, ale do 31.3.1964, t.j. do účinnosti SOZ, nemali podľa názoru súdu splnenú podmienku 10 ročnej vydržacej doby a keďže novela OZ, t.j. zákon č. 509/1991 Zb. znovu zaviedol inštitút vydržania, si mohli započítať oprávnenú držbu pred 1.1.1992, teda vydržacia 10 ročná lehota im uplynula najneskôr dňa 1.1.1992, t.j. dňom účinnosti zákona č. 509/1991, hoci neboli v katastri nehnuteľnosti zapísaní ako vlastníci. Právni predchodcovia navrhovateľky splnili podmienky oprávnenej, nerušenej, nepretržitej a dobromyseľnej držby a podmienku 10 ročnej vydržacej doby ku 1.1.1992, t.j. k tomu dňu sa stali vlastníkmi sporného pozemku na základe vydržania. K námietke odporcu, že títo mali počas držby spory s C. J., je uvedené vyššie, z akých dôvodov nešlo o spor medzi nimi. Rodičia navrhovateľky rodinný dom, hospodárske budovy a otec aj pozemky, na ktorých bol zapísaný ako vlastník, daroval navrhovateľke v roku 1995, ktorá aj sporný pozemok užívala ako prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu tak, ako ho užívali jej rodičia, teda v roku 1995 vstúpila do oprávnenej a dobromyseľnej držby sporného pozemku. K námietke odporcu, že otec navrhovateľky jej tento pozemok v roku 1995 nedaroval, súd dodáva, že v roku 1995 jej tento pozemok nemohol darovať písomnou

darovacou zmluvou, keďže v tom čase nebol zapísaný ako vlastník v katastri nehnuteľností, hoci mal splnené podmienky vydržania k sporného pozemku a teda stav užívacie nebol v súlade so stavom právnym.

Na doplnenie súd ešte dodáva, že sporný pozemok sa nachádza v zastavanom území Obce K. R. N. a keďže išlo neknihovaný majetok, tento v zmysle § 14 ods. 2 zák. č. 180/1995 Z.z. dňom účinnosti zákona, t. j. od 1.9.1995 mal prejsť do vlastníctva Obce K. R. N.. Starosta Obce K. R. N. N. U. však potvrdil, že sporný pozemok užívali rodičia navrhovateľky a potom ho užívala navrhovateľka, Obec K. R. N. sporný pozemok nikdy neužívala a tento nie je vo vlastníctve obce, ktorá tento pozemok nepovažuje za miestnu komunikáciu a nezabezpečuje jeho údržbu.

Súd dodáva, že žiaden právny predpis do roku 1995 neupravoval, že neknihované pozemky- riečiská, brehy potokov a riek sú vo vlastníctve štátu. Neriešila a neupravovala to Ústava z roku 1948, ani SOZ - zák. č. 141/1950, ani Ústava z roku 1960, ani zák. č. 11/1955 o vodnom hospodárstve a vykonávacie nariadenie č. 14/1955 k tomu zákonu tak, ako je to uvedené vyššie. Uvedené predpisy riešili a vyhlásili len to, že vody, rieky a potoky sú vo vlastníctve štátu, ale neriešili, aby boli vo vlastníctve štátu aj pozemky pod vodami, riekami a potokmi a aby boli vo vlastníctve štátu aj riečiská riek, brehy pozemkov a riek, ktoré mohli byť aj súkromné.

Podľa názoru súdu k spornému pozemku nemohli nadobudnúť vlastnícke právo odporcovia, resp. ich právni predchodcovia ani na základe vlastníckeho práva k pôvodnej parcele mpč. XXX, ani na základe vydržania, keďže sporný pozemok bol vytvorený z neknihovaného majetku, ktorého v minulosti (do roku 2008) neboli vlastníkmi, hoci sa možno subjektívne domnievali, že sú jeho vlastníkmi a tiež ho neužívali ako prístupovú cestu, nerobili si na neho žiadne nároky a s právnymi predchodcami navrhovateľky a aj s navrhovateľkou ohľadom jeho užívania nemali žiadne spory (do roku 2008).

K námietke odporcu, že navrhovateľka tým, že dala vypracovať GP č. 7/2008 a podala na súd návrh o určenie vecného bremena vydržaním, urobila úkon smerujúci k určenie vecného bremena skôr, ako došlo k vydržaniu sporného pozemku, súd dodáva, že navrhovateľka podala na súd návrh o určenie, že nadobudla vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré pozostáva z práva prechodu (používania cesty) pešo, vozom a motorovými prostriedkami cez pozemok - parcelu KN C XXX/X na LV XXX dňa 13.1.2009 a súd toto konanie uznesením č. k. 2C7/2009-zo dňa 21.4.2009 prerušil do právoplatného skončenia konania sp. 5C 180/2008 (pôvodného konania - o určenie hranice). Základnou otázkou, ktorú je potrebné podľa názoru súdu v konaní 2C/7/2009 riešiť, nie je určenie, či navrhovateľka nadobudla vydržaním vecné bremeno - právo prechodu cez sporný pozemok XXX/X k svojmu rodinnému domu č. XXX a k hospodárskym budovám, ale či nadobudla vydržaním právo prechodu ku garáži, ktorú postavila v roku 1999 na parcele KNC XXX. Súd na mieste samom zistil, že predmetná garáž sa v prírode nachádza pod rodinným domom J. a po pravej strane sporného pozemku - parcely KNC XXX/X a prístup ku nej je možný cez zvyšnú časť parcely KNC XXX/X o výmere 31 m² zakreslenú v GP 66/2012.

O trovách celého konania súd rozhodne v zmysle § 151 ods. 3 O.s.p. do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstoja, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z.
Proti II. výroku rozsudku odvolanie nie je prípustné.